

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
30.09.2022

Sak:

Foreløpig fordeling av budsjett for 2023

Innstilling til vedtak:

- 1. Foreløpig fordeling av budsjetttrammer for 2023 vedtas som foreslått i dette saksfremlegget med vedlegg, og med de endringer som kom frem under behandlingen i styremøtet.*
- 2. Forslag til endelig budsjettvedtak legges frem for styret etter at statsbudsjettet for 2023 er vedtatt i Stortinget.*

Bakgrunn:

Rektor legger med dette frem forslag til foreløpig fordeling av budsjetttrammer for 2023 for UiT Norges arktiske universitet. Forslaget tar utgangspunkt i budsjetttrammen for 2022 og tydelige politiske signaler om et strammere statsbudsjett for kommende år. Universitetsstyret vil bli forelagt endelig forslag til budsjettfordeling for 2023 etter at statsbudsjettet er vedtatt.

Den foreslåtte budsjetttrammen er basert på Kunnskapsdepartementets (KD) budsjettfordelingsmodell for UH-sektoren, som består av 70 % basisfinansiering og 30 % resultatbasert finansiering. Basisfinansieringen er i hovedsak historisk basert grunnbevilgning, uavhengig av resultatoppnåelse, som årlig justeres for lønns- og prisvekst. Den resultatbaserte finansieringen er beregnet ut fra institusjonens måloppnåelse på spesifikke forsknings- og utdanningsindikatorer. Det gis uttelling i såkalt åpen og lukket ramme. I den åpne rammen får universitetet full uttelling på egne resultater. I lukket ramme konkurrerer institusjonene om en fastsatt pott, og uttellingen gis ut fra en relativ andel av oppnådde resultater.

Hovedtall for UiT i 2023

I beregningen av UiTs ramme for 2023 er det lagt til grunn konsekvensjustering av studieplasser, tildeling av øremerkede midler og uttelling i åpen og lukket ramme. I tillegg er det hensyntatt et mulig kutt fra KD tilsvarende 1,25% av 2022-bevilgningen. Dette vil samlet gi en forventet rammeøkning fra KD i 2023 på 177,9 mill. kroner, jf. tabell 1 nedenfor - en økning på ca. 4,9 % sammenlignet med 2022. Det legges opp til en pris- og lønnsvekst på 3,3 % basert på offentlige prognoser for 2023. Dette gir en beregnet realvekst på ca. 1,5 %.

Saldert budsjett 2022	3 647 822
Lønns og prisjustering – 3,3%	118 873
Studieplasser 2020-2022	43 887
Resultatbasert uttelling åpen ramme	32 369
Resultatbasert uttelling lukket ramme	17 664
Justeringer etter revidert nasjonalbudsjett	-1 275
Virksomhetsoverdragelse av Nordland kunst- og filmhøgskole	12 000
Estimert redusert bevilgning	-45 598
Foreløpig budsjettforslag 2023	3 825 743

Tabell 1: Beregning av budsjetttramme for 2023

Økningen i budsjettet er i hovedsak knyttet til konsekvensjusteringer av tidligere tildelte studieplasser samt økning i resultatbaserte midler. UiT øker uttellingen i både åpen og lukket ramme basert på produksjon i 2021. For åpen ramme er økningen 32 mill. kroner, mens lukket rammer viser en økning på 17,6 mill. kroner. Totalt øker resultatkomponenten med 49,6 mill. kroner sammenlignet med fjoråret.

Tildelingen over statsbudsjettet til universiteter- og høyskoler har fra år til år vært relativt forutsigbar. For 2023 er det derimot langt større usikkerhet knyttet til statsbudsjettet. KD gjennomførte kutt i 2022-tildelingen, og de samlede budsjettutfordringene for Regjering og Storting i 2023 er mer krevende enn i foregående år. Rektor foreslår derfor å legge til grunn et mulig kutt i tildelingen fra KDs på 1,25 %. Dette tilsvarer 45,6 mill. kroner, og innebærer en forsiktighetslinje i det videre planleggings- og budsjetteringsarbeidet ved UiT. Det foreslås at dette kuttet effektueres i foreløpig fordeling etter den samme nøkkelen som for den såkalte avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE).

Hovedprioriteringer for 2023

Budsjett er ett av flere virkemiddel for å oppnå virksomhetens målsettinger. UiTs strategi «*Eallju - Drivkraft i Nord*», trekker opp rammer og gir retning for institusjonens prioriteringer de kommende årene. Ressurser til dette arbeidet ligger hovedsakelig i fakultetenes budsjetter, i disponeringen av de strategiske midlene og rekrutteringsstillinger. Enhetene har i budsjettprosessen for 2023 hatt anledning til å spille inn forslag til tiltak som ønskes prioritert.

Nedenfor omtales kort hovedprioriteringene i forslaget for 2023. Utfyllende informasjon finnes i vedleggene.

- Tilpasse aktivitetsnivå
Reduserte rammetildelinger fra KD og budsjettposter av forpliktende karakter fører til et begrenset handlingsrom i 2023, og sannsynligvis også i årene fremover. Dette påvirker muligheten til å prioritere nye tiltak i kommende budsjettår. I tillegg er den økonomiske situasjonen ved institusjonen krevende for øyeblikket, med et aktivitetsnivå som er høyere enn tildelt inntektsramme. Det forventes at fakultetene, UMAK, UB og Administrasjonen planlegger aktivitetsnivå for 2023 basert på de rammer som fremkommer i saken.

Det er nødvendig å bygge opp reserven og tilpasse aktivitetsnivået ved institusjonen. Rektor anbefaler derfor at UiTs budsjettfordeling for 2023 forholder seg til tildelt ramme fra departementet.

- Best mulige rammer for kjernevirksomheten

Forventningen om et kutt på 1,25 % i tildelingen fra KD vil gi trangere rammer for store deler av virksomheten ved UiT og påvirker tildelingen til alle de faglige grunnenhetene + administrasjonen. Fordi det i seg selv vil være krevende for mange enheter å omstille virksomheten til disse rammeendringene har rektor i forslaget til intern budsjettfordeling prioritert å unngå egeninitierte interne rammekutt som for fakultetenes del ville kommet i tillegg til den forventede reduksjonen i tildeling fra KD. Dette foreslås ikke minst for å skjerme faglig virksomhet så langt det er mulig. Prioriteringen bidrar samtidig til at det i svært liten grad kan finnes plass til finansiering av nye tiltak.

- Inndekning for merkostnader knyttet til Avdeling for komparativ medisin
UiT ble i 2022 pålagt av KD å bære alle merkostnader universitetet er påført som følge av forsinkelser i Statsbyggs oppføring av Avdeling for komparativ medisin. Totalt utgjør dette nærmere 150 millioner kroner. I sak S 19/22 vedtok universitetsstyret hvordan denne inndekningen skal skje innenfor UiTs ramme. Vedtaket styret fattet i saken er innarbeidet i budsjettforslaget for 2023 og vil binde opp betydelige midler i UiTs interne budsjetter helt frem til 2025.
- Finansiering av fartøydrift
Fartøy er blant UiTs viktigste infrastruktur for forskning og utdanning. Det har over flere år vært utfordrende å få kostnadene knyttet til fartøydriften til å balansere med inntektene. Det er strategisk viktig for institusjonen å få på plass en bærekraftig økonomi knyttet til fartøydriften. Rektor foreslår at dette blir en hovedprioritet i budsjettet for 2023 og i årene som kommer, og har utarbeidet et eget notat med forslag til disponering av midler jfr. vedlegg 3- Fartøyøkonomi.
- Styrking av informasjonssikkerheten
I flere omganger har styret vedtatt tiltak for styrking av informasjonssikkerheten ved UiT. Senest i behandlingen av «Årsrapport for informasjonssikkerhet og personvern ved UiT» i februar 2022 ba styret rektor om «å planlegge og iverksette sikkerhetsforbedringer på kortere og lengre sikt» og å sørge for at «fremtidige/permanente kostnader... tas høyde for i samband med utarbeidelse av forslag til hovedfordeling for 2023 og i forslag til ny flerårig investeringsplan». I det vedlagte forslaget til budsjett er det i samsvar med dette lagt opp til flere større investeringer i økt informasjonssikkerhet, herunder modernisering av back-up miljøet (se nærmere omtale i vedlegg 1).

Utover forslag til konkret prioritering gjennom fordeling av midler, har rektor lagt inn følgende sentrale elementer i budsjettdokumentet:

- Internhusleie
Det er utarbeidet et nytt utgangspunkt (null-punkt) for arealfordelingen ved institusjonen, med tilsvarende forslag til justering av basisbevilgningen til enhetene. Husleiekompensasjonen er en del av basisbevilgningen som skal finansiere deler av enhetens husleiekostnader. Siden forrige nullpunkt i 2017 har UiTs sine arealer økt, noe som også gir et økt finansieringsbehov hvis husleiekompensasjon skal videreføres med 90% av husleiekostnadene. For å finne budsjettmessig inndekning og unngå regulære rammekutt, foreslår rektor at husleiekompensasjonen for 2023 reduseres til 85% av husleiekostnadene. Arealgjennomgangen og husleiekompensasjonen er nærmere omtalt i vedlegg 1 og 4.

- Forventning til ekstern finansiering
UiTs måltall for andelen ekstern finansiering (BOA) er i gjeldende utviklingsavtale satt til 25 % av totale inntekter. Rektor har satt i gang tiltak for å fastsette et forventet inntektsnivå for BOA-virksomheten for neste år, og økt oppmerksomheten på den eksterne økonomiens bidrag til virksomheten. Inntektsrammer for eksternøkonomien er derfor foreslått som en del av budsjettet (omtales nærmere i vedlegg 1), og er et av flere tiltak for bedre økonomistyring ved UiT (jfr. plan vedtatt av universitetsstyret).
- Langtidsbudsjett
Som ledd i arbeidet med økonomistyring har rektor også satt i gang implementering av langtidsbudsjett med en planleggingsramme på 4 år (omtales nærmere i vedlegg 1).
- Strategisk fond
I påvente av forslag til ramme for UiT talent er det for 2023 besluttet å ikke be om nye innspill til Fond for strategisk utvikling. Flerårige forpliktelser som er vedtatt tidligere år, videreføres som normalt. Fondet vil ha ca. 50 mill. i tilgjengelige midler for 2023 og rektor foreslår å avvente fordelingen til det er kommet avklaringer om statsbudsjettet for 2023 og det helhetlige kostnadsbildet til UiT Talent (omtales nærmere i vedlegg 1)

Ny finansieringsmodell i sektoren

Regjeringen nedsatte høsten 2021 et utvalg for å gjennomgå finansieringssystemet for universitet- og høyskolesektoren (UH-sektoren) med mål om å utforme en modell som bedre ivaretar det brede samfunnsoppdraget til institusjonene, en desentralisert struktur og bidra til bedre studiekvalitet og livslang læring. Utvalget (Hatlen-utvalget) leverte sin rapport i mars 2022, og gir en rekke forslag til endringer i finansieringsmodellen, samt anbefalinger om prinsipper for videre styring av sektoren, hvor også utviklingsavtalene, livslang læring og mangfold i sektoren inngår.

I forbindelse med at det fra 2023 trolig vil bli innført ny finansieringsmodell for den norske UH-sektoren, vil det være nødvendig å revidere UiTs interne budsjettfordelingsmodell. Forslag til ny sektormodell vil trolig bli fastsatt i forbindelse med statsbudsjett for 2023. Rektor legger opp til å orientere styret nærmere om plan for revisjon av UiTs interne budsjettfordelingsmodell på styremøtet i november 2022.

Overordnede konsekvenser av forslag til budsjett

Selv om det foreliggende budsjettet kun er foreløpig og utelukkende skal benyttes som en planleggingsramme for det interne budsjettarbeidet på institusjonen, er det viktig at styret er oppmerksom på noen av de overordnede konsekvenser et slikt budsjett vil få, dersom den endelige fordelingen for 2023 blir i samsvar med det vedlagte forslaget. Rektor vil særlig fremheve to virkninger forslaget har:

- Som følge av strammere rammer og et høyt pågående aktivitetsnivå, vil det i alle deler av organisasjonen være nødvendig å arbeide med omstillingstiltak for å tilpasse aktivitetsnivået til nye rammer. Det er variasjoner mellom de interne enhetene med tanke på aktivitets- og avsetningsnivå, men i nyere tid har omstillingsbehovet ved UiT aldri vært større enn det det ligger an til å bli fra og med kommende år. Rektor ser det i den sammenheng som nødvendig å sette i gang flere gjennomgående prosesser ved UiT, og vil

komme tilbake til styret med nærmere orientering om dette i seminar og møter allerede denne høsten.

- De midlene som i budsjettet er foreslått satt av til bygg og IKT-infrastruktur vil ikke dekke UiTs reelle behov for vedlikehold, renovering og utskifting i 2023. For et enkeltår kan dette forsvares for å gi tid til annen omstilling, men UiT kan ikke basere seg på et tilsvarende nivå på lengre sikt. Vedlikehold som utsettes i 2023 må også tas igjen påfølgende år. Styret må være forberedt på å prioritere dette i senere års budsjetter. Fastsetting av nivå på midler til nødvendig infrastruktur vil også inngå i arbeidet med ny budsjettfordelingsmodell på UiT.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlige: Jørgen Fosslund og Odd Arne Paulsen
Saksbehandlere: Sindre Hammer Tjønnøy, Josefine Borlaug, Elin K Andersen